

Uit het dagboek van een taalcoach

Ervaringen van een taalcoach in Hilversum

*VluchtelingenWerk West en Midden-Nederland
Locatie Hilversum*

**VluchtelingenWerk
Nederland**

Voorwoord

Soms vallen de dingen gewoon op hun plaats. Zomaar, zonder dat je daaropuit bent. Voor een taalcoachproject ben je altijd op zoek naar nieuwe vrijwilligers. Maar de toestroom droogt even op en je weet zo snel niet waar je nieuwe taalcoaches kunt vinden. Meer publiciteit zoeken, maar hoe doen we dat?

En toen kwam Victor. Een nieuwe taalcoach met leservaring die graag een gemotiveerde stathouder onder zijn hoede wilde nemen. Dat werd Evi (34) uit Iran. Zij wil heel graag weer gaan studeren.

De ontmoetingsplek werd de bibliotheek. Wij adviseren dit vaak aan een taalkoppel en het is meteen handig vanwege al het materiaal wat daar te vinden is.

Na de eerste afspraak stuurde Victor ons een verslagje. Hé wat leuk en onverwachts ook, dank je wel Victor!

De week erna viel er opnieuw een verslag op de mat, nou ja het kwam onze mailbox binnen. En zo ging het door. Zoals in een dagboek hebben wij de coaching mogen volgen, zoals die tussen Victor en Evi vorm en inhoud kreeg.

Zonder handleiding vooraf, maar wel met didactische kennis en met name oog en gevoel voor wat in elke lesafpraak nodig bleek. Want Evi leerde en Evi floreerde. Victor concludeert dan droog na een les: "Ik vind dat het best goed gaat".

Wij gunnen elke aspirant-taalcoach, en zeker de taalvrijwilligers die al aan de slag zijn, daarom dit inkijsje in zijn dagboek. Ook de collega's maatschappelijke begeleiding zullen geïnteresseerd zijn.

Hoe kan taalcoaching voor onze mensen veel betekenen en hoe werkt dat? Zo dus!

**Christien Schut
Mounir Fattal**

**Coördinatie taalcoachproject
VluchtelingenWerk Hilversum**

Dag 1

Afgelopen vrijdag had ik mijn eerste les samen met Evi, een jonge Iraanse vrouw van 34 jaar. Dat ging goed, ze was keurig op tijd en kon zichzelf goed in het Nederlands voorstellen. Ik heb mijzelf ook voorgesteld en met enige moeite begreep zij mij.

Evi was erg grieperig en had haar nieuwe cursusmaterialen al wel besteld, maar nog niet ontvangen. Toen heb ik geprobeerd te improviseren en stelde ik voor om samen een krantenartikel te lezen. Ik heb daarbij een inschattingsfout gemaakt van haar niveau: het artikel was te moeilijk voor haar en ze gaf al bladerend door de krant ook aan dat een krant lezen voor haar nog een veel te hoog niveau is. We hebben nog over hobby's gepraat en over haar netwerk, dat nog niet heel groot is in Hilversum. Toch kent ze wel een aantal Nederlanders, maar die wonen verder weg in Amersfoort en Amsterdam.

Ikzelf ken een vrouw, een vriendin van mij, die in Hilversum woont en in het buurtwerk zit en dus een groot netwerk heeft. Ik bood Evi voorzichtig aan of ze het leuk zou vinden om aan haar voorgesteld te worden. Evi vond dat goed. Ik heb inmiddels Miranda (zo heet mijn vriendin) gebeld en zij is enthousiast en gaf mij veel tips voor Evi. Ze heeft het nu nog erg druk, maar staat open voor een ontmoeting in de bibliotheek met Evi. De volgende keer zal ik de tips van Miranda aan Evi voorleggen en vertellen dat Miranda haar graag een keer ontmoet als zij het wat rustiger heeft.

Korte verhalen

Tot slot raadde ik Evi een boek van Kees van Kooten aan met korte verhalen. Het eerste korte verhaal heeft zij voorgelezen en de meeste woorden snapte zij wel. Ik heb haar uitgelegd dat, hoe Kees van Kooten schrijft, Nederlandse spreektaal is. Evi snapt de Nederlandse woorden wel, maar heeft nog best wel moeite om de inhoud van het gesproken of geschreven woord te begrijpen.

"We hebben nog over hobby's gepraat en over haar netwerk"

Taalmaatje Evi (naam gefingeerd i.v.m. privacy) en taalcoach Victor van Dijk

Ik heb daar in de eerste, geïmproviseerde, les nog veel te weinig rekening mee gehouden. De komende les neemt Evi haar nieuwe cursusmateriaal mee en ik hoop en denk daar ook houvast aan te hebben.

Dag 2

Afgelopen vrijdag gaf ik mijn tweede les aan Evi. Het lesgeven ging stukken beter dan de eerste keer, want zij had haar studieboek meegenomen en ook een taalspel. Ik heb met haar een stuk begrijpend lezen gedaan en woorden en uitdrukkingen verklaard waar nodig.

Taalspel

Daarna hebben we het Nt2- (Nederlands als tweede taal)taalspel gespeeld, waarbij dobbelstenen en een kaartje bepalen welke persoonsvorm en werkwoordtijd in een zin moeten worden gebruikt. Evi schreef daarbij alle bijbehorende voorzetsels op, alsook bepaalde werkwoordsvormen.

Het was leuk om te spelen en volgende keer neemt zij beide weer mee en bestuderen we een nieuwe tekst uit haar cursusboek.

Dag 3

Vanmorgen heb ik weer lesgegeven aan Evi in de bibliotheek in Hilversum. Het was erg druk in de bieb vanwege een evenement, dat wist ik niet! Toch is het gelukt goed les te kunnen geven, alleen moesten we wat harder praten.

Evi is in hoofdstuk 4 van het boek "De Finale" aan het werken. Pittige teksten!

Begrijpend lezen

Zij las een aantal artikelen voor, vroeg mij naar vaste uitdrukkingen en vertelde verder in haar eigen woorden waar het artikel over ging. Evi kan prima woorden leren, maar heeft nog moeite met begrijpend lezen en luisteren. Dat wil zeggen: de zinsverbanden op inhoud begrijpen alsook het gesproken woord.

"Ze kijkt al naar het Jeugdjournaal en begrijpt dat goed"

Heb jij (de coördinator van het taalcoachproject) misschien nog tips voor hoe Evi haar luistervaardigheid kan verbeteren? CD's of zo? Ze kijkt al naar het Jeugdjournaal en begrijpt dat goed, maar ze wil graag oefenen op een beetje een hoger luisterniveau, zonder meteen academische teksten te hoeven beluisteren.

Evi's niveau is van B1 -> B2. Ik ga zelf ook nog verder hierover nadenken, maar misschien weet jij ook nog iets. Ik vind dat het best goed gaat en Evi gaat qua woordkennis hard vooruit.

Dag 4

Gisteren gaf ik weer les in de bibliotheek aan Evi en ik had haar heel veel te vertellen en uit te leggen. Ten eerste dat ik contact had gezocht met Jacintha van de vrijwilligerscentrale, die ik één keer heb ontmoet en die veel met kinderen werkt.

Evi wil ook graag met kinderen werken, dus heb ik haar een paar data voorgesteld waarop we Jacintha zouden kunnen ontmoeten. Het is woensdag 17 september geworden, om 12.00 uur 's middags in het buurtcentrum De Kleine Lelie. Zo kan ik Evi ook meteen kennis laten maken met dat buurtcentrum, waar ze altijd welkom is voor een gratis kop koffie of thee en haar contacten kan uitbreiden.

"Zo kan ik Evi ook meteen kennis laten maken met dat buurtcentrum"

Verder heb ik Evi uitgelegd dat het een goede oefening is om veel Nederlandse boeken te lezen om de taal goed te leren.

We zijn samen door de bibliotheek gelopen en op de kinderboekenafdeling heb ik haar de boeken van Jan Terlouw en Thea Beckman aanbevolen. Ook heb ik haar een Nederlands luisterboek op CD en een Nederlandstalige speelfilm aanbevolen, waar ze natuurlijk gewoon de ondertiteling van aan kan zetten voor doven en slechthorenden.

Uitdrukkingen

Ze heeft van mij op mijn kaart de materialen voor een maand mogen lenen. De volgende maand wordt zij zelf lid van de bieb. Vervolgens hebben wij nog een paar teksten uit haar leerboek doorgenomen en legde ik van sommige uitdrukkingen en woorden de betekenis uit.

Het was een vol programma maar ik denk wel heel leerzaam!

Tot slot heb ik Evi geholpen met informatie opvragen via e-mail voor een opleiding die zij graag aan het ROC Hilversum zou willen volgen. Dat vond ze spannend om te doen, maar het is haar toch goed gelukt!

Dag 5

Afgelopen vrijdag heb ik weer lesgegeven aan Evi. Door omstandigheden had ze haar boeken niet bij zich, dus hebben we de les geïmproviseerd. Evi heeft een aantal artikelen uit de lokale krant voorgelezen en samen hebben we gekeken naar de betekenis ervan.

Krantenartikelen

De artikelen waren best nog moeilijk, maar tegelijk ook wel een uitdaging voor haar. Ze wil graag de inhoud van de krantenartikelen leren begrijpen. Ik wens Evi toe dat ze veel Nederlanders leert kennen om haar luister- en spreekvaardigheid mee te oefenen.

Dag 6

Vandaag gaf ik weer les aan Evi. Zij had een taalspel meegenomen en een sterke-werkwoordenlijst, om spelenderwijs mee te oefenen. Leuk en leerzaam om te doen!

Daarna had ze zelf de lokale krant bij zich en las ze een aantal artikelen voor, waarbij ze nu ook aantekeningen in de krant maakte van woorden en uitdrukkingen die ze niet kende of niet begreep.

Verder herhaalde ze haar hulpvraag om vooral beter te leren luisteren. Ik stelde haar daarop voor dat ik voortaan een paar artikelen uit de krant of een boek zou voorlezen en dat zij dan aan mij kan vertellen waar het artikel of verhaal over gaat. Dat vond ze een goed idee en zo hebben we het ook gedaan. Legio mogelijkheden!

"Evi belofde mij zo vaak mogelijk te kijken naar GTST en Nederlandstalige films"

Volgende week vrijdag ben ik verhinderd: over twee weken ga ik weer verder met lesgeven. Ondertussen belofde Evi mij zo vaak mogelijk naar het Jeugdjournaal en GTST te kijken en naar Nederlandstalige films met ondertiteling.

Contacten leggen

Tot slot had ik voor de les een e-mail gestuurd aan Bianca van het DigiTaalhuis. Evi reageerde enthousiast, want zij bleek haar al te kennen! Wat Evi niet wist, is dat Bianca pedagogiek heeft gestudeerd. Laat Evi daar nou net in geïnteresseerd zijn! Dus schreef ik in mijn e-mail of Bianca het daarover met Evi wil hebben, alsook welke taalhobbels er daarbij nog te nemen zijn voor Evi. Ook heb ik Evi nog gewezen op een yoga-school die om de hoek bij de bieb, richting het centrum zit.

Evi wil na haar Staatsexamen haar vak als yoga-docente weer oppakken en vroeg mij welke Nederlandse diploma's zij daarvoor nodig heeft. En toen heb ik haar op die school gewezen en haar daarnaartoe gestuurd.

Bijna vergeten: Evi vertelde dat ze in de kerk voor zo'n dertig mensen een voordracht in het Nederlands gehouden had! Ze vond het spannend, maar het is allemaal goed verlopen. Nog een reden om trots op haar te zijn!

Dag 7

Afgelopen vrijdag heb ik weer lesgegeven aan Evi. Ik kwam in de bieb een tijdschrift tegen over Yoga en liet deze aan haar zien. Ik heb geprobeerd haar uit het tijdschrift voor te lezen, waarna zij mij per alinea in haar eigen woorden mocht proberen te vertellen wat ik had verteld. Dat bleek nog best moeilijk want het tijdschrift stond vol Yoga-terminologie, die Evi als yoga-docente beter begreep dan ik.

"Het tijdschrift over Yoga begreep Evi, als yoga-docente, beter dan ik"

Daarop kwam ik op het idee om haar uit een jeugdboek voor te lezen, Oosterschelde van Jan Terlouw. De bieb had twee exemplaren waardoor Evi mee kon lezen. Het eerste hoofdstuk heb ik helemaal voorgelezen. Evi vond het nog best wel snel gaan, maar wil graag veel oefenen om ook op snelheid te komen met lezen, luisteren en begrijpen.

Twee uur Nederlandse tv

Ze vertelde mij enthousiast dat ze tegenwoordig iedere dag twee uur Nederlandstalige tv kijkt, met ondertitels. Ik zei dat ik trots op haar was!

Als laatste dronken we een kop koffie en deden we een taalspel dat Evi had meegenomen. Dobbelstenen en kaartjes met samengestelde werkwoorden. Dat was leuk en leerzaam. Aanstaaende vrijdag kan ik nog een keer geen lesgeven, maar alle vrijdagen daarna kan ik altijd (met voorbehoud van ziekte).

Dag 8 en 9

Vandaag heb ik weer lesgegeven aan Evi. Vorige week ben ik geloof ik vergeten over de les te berichten. Zowel vorige als deze week hebben we gewerkt uit een nieuw boek dat Evi moet doorwerken en dat vooral gericht is op luister- en spreekvaardigheid. Ik lees steeds een stukje voor uit het boek en vervolgens beantwoordt Evi de opdracht.

Evi gaat best hard vooruit, opeens begrijpt ze meer van wat ik tegen haar zeg en kan ze ook in volzinnen antwoorden!

"Als 'beloning' trakteerde ik op cappuccino in de bieb"

Het is wel veel inspannender, luisteren en voorlezen en beantwoorden, dan woordenlijsten verklaren! Zowel voor Evi als voor mij. Daarom houden we het bij een dik uur les; daarna zijn we allebei moe. Als 'beloning' trakteerde ik op cappuccino in de bieb.

Laatste les

Volgende week is het misschien voor dit jaar de laatste les. Het ligt eraan wat voor plannen Evi heeft voor de kerstvakantie.

Lees meer mooie verhalen in VluchtelingenWerk Magazine via vluchtelingenwerk.nl/magazine. Vrijwilligers kunnen zich via hun teamleider aanmelden voor een gratis abonnement.

Dit is een uitgave van het Taalcoachproject

VluchtelingenWerk West en Midden-Nederland,
locatie Hilversum

Christien Schut en Mounir Fattal
Coördinatie taalcoachproject

